

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UPRAVE

NACRT

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O DRŽAVNIM MATICAMA

ZAGREB, srpanj 2012.

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DRŽAVNIM MATICAMA

Članak 1.

U Zakonu o državnim maticama („Narodne novine“, broj 96/93) članak 4. mijenja se i glasi:

„Poslove osobnih stanja građana obavlja ured državne uprave u županiji, odnosno Gradski ured Grada Zagreba nadležan za poslove opće uprave (u daljnjem tekstu: nadležni ured) koji je voditelj zbirke osobnih podataka sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka. Državne matice neposredno vode državni službenici-matičari.“

Članak 2.

Članak 5. mijenja se i glasi:

„O osobnim stanjima građana vode se državne matice: matica rođenih, matica vjenčanih i matica umrlih.

Državne matice vode se u elektroničkom obliku i obavezno se pohranjuju na prenosive informatičke medije na čije se vođenje, obradu i korištenje primjenjuju posebni propisi.

Sastavni dio državnih matica su temeljni spisi na osnovu kojih se upisuju podaci u državne matice.“

Članak 3.

Članak 6. briše se.

Članak 4.

U članku 7. stavak 1. i 2., brišu se.
Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 1.

Članak 5.

Članak 8., briše se.

Članak 6.

Članak 9. mijenja se i glasi:

„U maticu rođenih upisuju se:

a) kod temeljnog upisa:

1. podaci o rođenju: Ime i prezime i spol djeteta; dan, mjesec, godina, sat i mjesto rođenja; nacionalnost i državljanstvo;

2. podaci o roditeljima djeteta: OIB, ime i prezime (i rođeno prezime), datum i mjesto rođenja, nacionalnost, državljanstvo, zanimanje, prebivalište i adresa stanovanja;

b) kao naknadni upisi i bilješke:

1. matični broj građana i OIB,

2. priznanje i utvrđivanje očinstva i majčinstva,

3. osporavanje očinstva i majčinstva,

4. skrbništvo nad maloljetnom osobom i osobom kojoj je oduzeta poslovna sposobnost, prestanak skrbništva, vraćanje poslovne sposobnosti,
5. posvojenje i zabrana izdavanja isprava iz tog upisa,
6. lišenje i vraćanje roditeljske skrbi, roditeljska skrb nakon punoljetnosti i prestanak roditeljske skrbi nakon punoljetnosti,
7. sklapanje i prestanak braka,
8. promjena imena i prezimena,
9. promjena imena i prezimena roditelja i skrbnika
10. promjena spola,
11. promjena državljanstva,
12. smrt i proglašenje umrlim,
13. naknadni ispravci grešaka i druge promjene podataka koje se upisuju u državnu maticu rođenih.“

Članak 7.

U članku 11. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:
„Osobe iz stavka 2. koje prijavljuju rođenje djeteta izvan zdravstvene ustanove prilikom prijave matičaru predočuju medicinsku dokumentaciju o porodu.“

Članak 8.

U članku 12. stavak 3., briše se.

Članak 9.

U članku 13. stavak 1. riječi „dva mjeseca“ zamjenjuju se riječima: „, 30 dana“.
Stavak 2. briše se.
U stavku 3. koji postaje stavak 2. riječi: „dužne su“ zamjenjuju se riječima „mogu“.

Članak 10.

U članku 14. stavku 2. riječi „tijela državne uprave nadležnog za poslove skrbništva“ zamjenjuju se riječima: „nadležnog centra za socijalnu skrb“.
U stavku 3. riječi: „tijelo državne uprave nadležno za poslove skrbništva“ zamjenjuju se riječima: „nadležni centar za socijalnu skrb“.

Članak 11.

Članak 15. mijenja se i glasi:
„Kad matičar primi odluku nadležnog centra za socijalnu skrb da je dijete posvojeno, u maticu rođenih djeteta upisat će bilješku o zasnovanom posvojenju, uz napomenu da se na temelju tog upisa više ne izdaju isprave.
Nakon što je upisana bilješka iz stavka 1. ovoga članka u maticu rođenih djeteta, matičar će izvršiti novi temeljni upis činjenice rođenja.
Ako je zasnivanjem posvojenja došlo do promjene osobnih podataka posvojenika, u temeljni upis upisuju se novi podaci o djetetu i roditeljima djeteta, sukladno izreci rješenja o posvojenju.“

Članak 12.

U članku 16. točka 1.a) iza riječi „nevjesti:“ dodaje se „OIB,“.

U točki 2.a) riječi: „ ime i prezime službene osobe pred kojom je brak zaključen“, brišu se.

Točka 3.a), briše se.

Dosadašnja točka 4.a) postaje točka 3.a).

Članak 13.

U članku 17. riječi: „u roku od 15 dana od nastupa pravnih posljedica pravomoćne presude“, brišu se.

Članak 14.

U članku 18. u točkama 1.a) i 2.a) ispred riječi „ime i prezime“ dodaje se „OIB,“

U točki 3.a) riječ: „vanparničnom“, zamjenjuje se riječju: „izvanparničnom“.

Članak 15.

U članku 21. u stavku 2. riječi: „ili organizaciji“ i riječi: „ili organizacija“, brišu se.

Članak 16.

Članak 23., briše se.

Članak 17.

U članku 25. u stavku 3. iza riječi: „točni“ dodaju se riječi: „ili na netočnost ukazuju podaci iz drugih službenih evidencija“.

Članak 18.

Članak 26., briše se.

Članak 19.

U članku 27. riječi: „županijskog odnosno gradskog ureda“ zamjenjuju se riječima: „nadležnog ureda“.

Članak 20.

U članku 28. u stavku 1. riječi: „u roku od tri dana od dana izvršenja upisa dostaviti izvadak iz državne matice o izvršenom upisu“ zamjenjuju se riječima: „odmah o tome dostaviti obavijest“.

U stavku 2. riječi: „Ministarstvu vanjskih poslova“ zamjenjuju se riječima: „ministarstvu nadležnom za vanjske poslove“.

Stavak 3., briše se.

Stavak 4. koji postaje stavak 3. mijenja se i glasi:

„O upisu rođenja, sklapanja braka ili smrti te o promjeni podataka koji se sukladno propisima upisuju u druge evidencije koje se vode o građanima, matičar je dužan odmah od dana izvršenog upisa izvijestiti tijela koja vode te evidencije.“

Članak 21.

U članku 29. stavak 1. riječ: „smije“ mijenja se u „će“.
Stavak 2., briše se.

Članak 22.

U članku 30. stavak 1. riječi: „županijskog, odnosno gradskog ureda“ zamjenjuju se riječima: „nadležnog ureda“.

Stavak 2. mijenja se i glasi:

„Ako je ispravke potrebno izvršiti i u drugim državnim maticama ili u drugim evidencijama koje se vode o građanima, matičar će o tome odmah izvijestiti nadležna tijela koja vode te evidencije.“

Članak 23.

U članku 31. stavak 2. riječi: „županijski, odnosno gradski ured“ zamjenjuju se riječima: „nadležan ured“.

Članak 24.

U članku 34. stavak 3. riječ: „negativnosti“ zamjenjuje se riječima: „nezakonitosti ili nepravilnosti“, a iza riječi: „radu“ dodaju se riječi: „ili postupanju“.

Članak 25.

U članku 36. riječi: „županijskog, odnosno gradskog“, brišu se.

Članak 26.

U članku 39. stavak 2. riječ: „tijela“ zamjenjuje se riječju: „ureda“.

U stavku 3. riječi: „županijskog odnosno gradskog“ zamjenjuje se riječima: „nadležnog“.

Članak 27.

U članku 40. stavak 2. riječi: „županijskog, odnosno gradskog“ i „županijski, odnosno gradski“, brišu se.

Članak 28.

U članku 42. stavak 1. dodaje se rečenica koja glasi: „U pravnom prometu nije dozvoljeno koristiti ispravu koja ne sadrži posljednje važeće podatke upisane u državnim maticama.“

Stavak 3., briše se.

Stavak 4. koji postaje stavak 3. mijenja se i glasi:

„Potvrde koje se izdaju na temelju državnih matica sadrže posljednje važeće podatke upisane u maticama do dana izdavanja potvrda, koji se iskazuju u pripadajućim rubrikama potvrde.“

Iza stavka 3. dodaju se novi stavci 4. i 5. koji glase:

„Za osobe za koje je u državnim maticama upisana promjena spola, na izvatku se ne iskazuju podaci o promjeni spola i promjeni osobnog imena, odnosno za osobe koje su promijenile osobno ime prije promjene spola ne iskazuje se podatak o promjeni osobnog imena.

Izvatke i potvrde iz državnih matica izdaje matičar koji je zaprimio zahtjev stranke neovisno o mjestu upisa u državne matice.“

Članak 29.

Članak 44. mijenja se i glasi:

„Pravo uvida u državne matice, u nazočnosti matičara dopustit će se osobi na koju se ti podaci odnose ili članovima uže obitelji ili posvojitelju odnosno skrbniku, a drugoj osobi samo kad ima za to na zakonu zasnovan pravni interes.

Uvid u spise i rješenja na temelju kojih je izvršen upis u državne matice dopustit će se samo onim osobama koje imaju za to neposredan i na zakonu zasnovan pravni interes.

Pravo uvida u maticu rođenih posvojenog djeteta dopustit će se punoljetnom posvojeniku, posvojitelju i roditelju koji je dao pristanak da dijete posvoji njegov bračni drug.

Pravo uvida u maticu rođenih posvojenog djeteta dopustit će se maloljetnom posvojeniku, nakon što matičar pribavi suglasnost centra za socijalnu skrb koji treba utvrditi da je uvid u maticu rođenih u njegovu interesu.“

Članak 30.

U članku 45. stavak 1. riječi: „toga Zakona“ zamjenjuju se riječju: „istog“.

Stavak 2., briše se.

Članak 31.

Članak 46. mijenja se i glasi:

„Tko u propisanom roku ne prijavi rođenje djeteta ili ne prijavi ime i prezime djeteta ili ne prijavi smrt kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna.

Za prekršaj iz stavka 1. točke 1. ovog članka kaznit će se pravna osoba novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 kuna a odgovorna osoba u pravnoj osobi kaznom u iznosu od 500,00 do 700,00 kuna.

Protiv počinitelja prekršaja iz stavka 1. ovog članka neće se voditi postupak ako je prijavljivanje pravovremeno izvršila druga osoba.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna kaznit će se osoba koja u pravnom prometu koristi ispravu koja ne sadrži posljednje podatke upisane u državne matice.“

Članak 32.

Članak 47. mijenja se i glasi:

„Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 1.000,00 kuna kaznit će se matičar i drugi državni službenik na upravnim poslovima osobnih stanja građana koji:

- u propisanim rokovima na izvršava upravne radnje utvrđene ovim Zakonom,

- državne matice ne vodi ispravno i uredno,

- povrijedi zaštitu podataka upisanih u državne matice dozvolom uvida ili izdavanjem isprava iz državnih matica neovlaštenim osobama.“

Članak 33.

Članak 48., briše se.

Članak 34.

U članku 49. stavak 1. riječ: „nadležni“, briše se.
Stavak 2. i 3., brišu se, a stavak 4. postaje stavka 2.

Članak 35.

Iza članka 49. dodaje se članak 49.a koji glasi:

„Maticе vjenčanih u koje su upisani brakovi sklopljeni u diplomatskim misijama ili konzularnim uredima Republike Hrvatske do 31. prosinca 2012. godine, a iz kojih diplomatske misije ili konzularni uredi ne izdaju isprave predaju se nadležnom uredu Grada Zagreba.

Uz matice vjenčanih predaju se i temeljni spisi koji se odnose na izvršene upise u te državne matice.

Nadležan ured iz stavka 1. ovoga članka ovlašten je izdavati izvratke i potvrde iz matica vjenčanih koje su preuzete od diplomatskih misija ili konzularnih ureda Republike Hrvatske.“

Članak 36.

U članku 51. stavak 2. riječi: „županijski, odnosno gradski ured“ zamjenjuje se riječima: „nadležni ured“.

Članak 37.

U članku 52. stavak 1. riječi: „županijski odnosno gradski“ zamjenjuju se riječju: „nadležni“.

Članak 38.

U članku 53. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„Ministar nadležan za vanjske poslove u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu ovog Zakona predat će prikupljene matice vjenčanih koje su vodile diplomatske misije i konzularni uredi Republike Hrvatske u inozemstvu nadležnom uredu Grada Zagreba.“

Članak 39.

U svim odredbama Zakona o državnim maticama riječi: „zaključenje braka“ i riječ: „narodnost“ u određenom broju i padežu zamjenjuju se riječima: „sklapanje braka“ i „nacionalnost“ u određenom broju i padežu.

Članak 40.

Ovaj Zakon stupa na snagu 01. siječnja 2013. godine, a objavit će se u „Narodnim novinama“.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ODNOSNO DOPUNJUJU

ZAKON O DRŽAVNIM MATICAMA (“NARODNE NOVINE”, BROJ 96/93)

I TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Državne matice su evidencije o osobnim stanjima građana u koje se upisuju činjenice rođenja, zaključenja braka i smrti i drugi podaci o tim činjenicama utvrđeni zakonom.

Članak 2.

Činjenice upisane u državnim maticama i činjenice koje se njima dokazuju smatraju se istinitim, dok se na zakonom propisani način ne dokaže protivno.

Državne matice, izvaci iz državnih matica i potvrde koje se daju na temelju državnih matica javne su isprave.

Članak 3.

Državne matice vode se za sako naseljeno mjesto po matičnim područjima.

Matična područja određuje Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva uprave.

Članak 4.

Poslove osobnih stanja građana obavlja županijski ured, odnosno Gradski ured Grada Zagreba nadležna za poslove opće uprave (u daljnjem tekstu: županijski odnosno gradski ured), a državne matice neposredno vode državni službenici-matičari.

Članak 5.

Državne matice se vode u dva primjerka. Drugi primjerak (parica) je prijepis prvog primjerka (izvornika).

Drugi primjerak državne matice može se voditi i automatskom obradom podataka po odobrenju Ministarstva uprave.

Podaci drugog primjerka državne matice na magnetskom mediju dostavljaju se Ministarstvu uprave.

Članak 6.

Državne matice vode se na propisanim obrascima, a ispisuju se trajnom tintom.

Prije početka upisa, državne matice se ovjeravaju na propisan način, a na kraju svake kalendarske godine zaključuju se posljednjim rednim brojem upisa u toj godini.

Članak 7.

Izvornik državnih matice čuva matičar, a drugi primjerak čuva županijski odnosno gradski ured.

Izvornik i drugi primjerak državnih matice ne smiju se čuvati u istoj zgradi. Podaci na magnetskom mediju ne smiju se čuvati u zgradi u kojoj se obavlja obrada podataka.

Državne matice u kojima je zadnji upis stariji od 100 godina, čuva Hrvatski državni arhiv.

II VRSTE DRŽAVNIH MATICA

Članak 8.

O osobnim stanjima građana vode se matica rođenih, matica vjenčanih i matica umrlih.

Uz svaku državnu maticu vode se i knjige pomoćnih evidencija utvrđene propisima za provedbu ovog Zakona.

A) Matica rođenih

Članak 9.

U maticu rođenih upisuju se:

a) kod temeljnog upisa:

1. podaci o rođenju: Ime i prezime i spol djeteta; dan, mjesec, godina, sat i mjesto rođenja; narodnost i državljanstvo;
2. podaci o roditeljima djeteta: ime i prezime (za majku i djevojačko prezime), datum i mjesto rođenja, narodnost, državljanstvo, zanimanje, prebivalište i adresa stanovanja;

b) kao naknadni upisi i bilješke:

1. jedinstveni matični broj građana
2. priznanje i utvrđivanje očinstva i materinstva,
3. osporavanje očinstva i materinstva,
4. naknadno zaključenje braka roditelja čije je dijete rođeno prije zaključenja braka
5. skrbništvo nad maloljetnom osobom i osobom kojoj je oduzeta poslovna sposobnost, prestanak skrbništva, vraćanje poslovne sposobnosti,

6. usvojenje i prestanak usvojenja s roditeljskim učinkom,
7. lišenje i vraćanje roditeljskog prava, produženje i prestanak produženja roditeljskog prava,
8. zaključenje i prestanak braka,
9. promjena imena i prezimena djeteta i promjena imena i prezimena roditelja, usvojitelja, skrbnika,
10. promjena spola,
11. promjena državljanstva,
12. smrt i proglašenje umrlih,
13. naknadni ispravci grešaka i druge promjene podataka koje se upisuju u državnu maticu rođenih.

Članak 10.

Upis rođenja djeteta u maticu rođenih, obavlja se na temelju usmene ili pisane prijave matičaru onog matičnog područja kojem pripada mjesto gdje se dijete rodilo.

Rođenje djeteta u prometnom sredstvu prijavljuje se matičaru matičnog područja mjesta gdje se putovanje završilo.

Članak 11.

Rođenja djeteta u zdravstvenoj ustanovi dužna je prijaviti zdravstvena ustanova.

Rođenja djeteta izvan zdravstvene ustanove dužan je prijaviti otac djeteta, odnosno osoba u čijem je stanu dijete rođeno ili majka kad za to bude sposobna ili babica, ili liječnik koji je sudjelovao pri porodu. Kad tih osoba nema, ili kad ne mogu prijaviti rođenje, dužna je to učiniti osoba koja je saznala za rođenje djeteta.

Članak 12.

Rođenja djeteta prijavljuje se u roku 15 dana od dana rođenja djeteta.

Ako je dijete mrtvorodeno, rođenje se mora prijaviti u roku 24 sata od sata rođenja djeteta.

Ako rok iz prethodnog stavka pada u dan koji nije uredovni, rođenje mrtvorodnog djeteta treba prijaviti prvog uredovnog dana.

Članak 13.

Osobe, koje su prema Zakonu o osobnom imenu ovlaštene odrediti ime i prezime djetetu dužne su, radi upisa u maticu rođenih prijaviti nadležnom matičaru ime i prezime djeteta najkasnije u roku dva mjeseca od dana rođenja djeteta.

Ime djeteta može prijaviti i druga osoba kao svjedok-kum, prema sporazumu s roditeljima odnosno s osobom kojoj je dijete povjereno na čuvanje i odgoj. U ovom slučaju u maticu rođenih upisuje se i ime i prezime te osobe.

Ako se osobno ime određeno djetetu sastoji od više riječi, osobe ovlaštene za određivanje osobnog imena djeteta, dužne su matičaru dati izjavu kojim će se osobnim imenom dijete služiti u pravnom prometu.

Članak 14.

Upis činjenice rođenja nađenog djeteta, a čiji roditelji nisu poznati, upisuje se u maticu rođenih mjesta gdje je nađeno.

Upis se obavlja na temelju rješenja tijela državne uprave nadležnog za poslove skrbništva. Rješenje o upisu sadrži: ime i prezime, spol djeteta, dan, mjesec, godinu, sat i mjesto rođenja djeteta. Kao mjesto rođenja djeteta upisuje se mjesto gdje je dijete nađeno.

Tijelo državne uprave nadležno za poslove skrbništva donosi rješenje iz stavka 2. ovog članka na temelju zapisnika o nalasku djeteta. Zapisnik zajedno s rješenjem dostavlja nadležnom matičaru radi upisa u maticu rođenih.

Članak 15.

Kod usvojenja djeteta sa srodničkim učinkom, u maticu rođenih upisuju se podaci usvojitelja kao podaci o roditeljima djeteta.

Ako je dijete čiju su roditelji poznati usvojeno sa roditeljskim učinkom, pored podataka o usvojitelju upisat će se i podaci o roditeljima djeteta.

Ako je dijete čiji roditelji nisu poznati usvojeno s roditeljskim učinkom, pored podataka o usvojitelju upisati će se napomena da su roditelji nepoznati.

B) Matica vjenčanih

Članak 16.

U maticu vjenčanih upisuju se:

a) kod temeljnog upisa:

1. podaci o ženiku i nevjesti: ime i prezime, dan, mjesec godina i mjesto rođenja, jedinstveni matični broj građana, narodnost, državljanstvo, zanimanje, prebivalište i adresa stanovanja, dan, mjesec, godina i mjesto zaključenja braka i sporazumna izjava o njihovom prezimenu nakon zaključenja braka,

2. imena i prezimena roditelja ženika i nevjeste, ime i prezime i prebivalište svjedoka pri zaključivanju braka, ime i prezime službene osobe pred kojom je braka zaključen, te ime i prezime matičara,

3. ime i prezime i prebivalište punomoćnika, ako pri zaključenju braka jednog zaručnika zastupa punomoćnik,

4. ime i prezime te prebivalište sudskog tumača, ako je pri zaključenju braka bilo neophodno prisustvo sudskog tumača.

b) kao naknadni upisi i bilješke:

1. prestanak braka smrću bračnog druga, proglašenjem nestalog bračnog druga umrlih, poništenjem ili razvodom braka;

2. promjena imena i prezimena bračnih drugova;

3. naknadni ispravci grešaka.

Članak 17.

Presudu kojom se utvrđuje da brak ne postoji ili se poništava ili se razvodi sud će dostaviti nadležnom matičaru u roku od 15 dana od nastupa pravnih posljedica pravomoćne presude, radi upisa u maticu rođenih i maticu vjenčanih.

C) Matica umrlih

Članak 18.

U maticu umrlih upisuju se:

a) kod temeljnog upisa:

1. ime i prezime, prezime prije zaključenja braka, spol, dan, mjesec, godina, sat i mjesto smrti, dan, mjesec, godina i mjesto rođenja, bračno stanje, narodnost, državljanstvo, zanimanje, prebivalište i adresa stanovanje, jedinstveni matični broj građana,

2. ime i prezime bračnog druga i njegovo prezime prije zaključenja braka ako je umri bio u braku, ime i prezime roditelja umrlog, ime i prezime i prebivalište osobe koja je prijavila smrt odnosno naziv ustanove ako je smrt prijavila ustanova,

3. proglašenje nestale osobe umrlom i činjenica smrti utvrđena u vanparničnom postupku s podacima naznačenim u rješenju suda,

b) kao naknadni upisi i bilješke:

1. utvrđivanje identiteta nepoznatog leša,

2. ukidanje odluke o proglašenju osobe umrlom,

3. ukidanje ili preinačenje sudskog rješenja o utvrđivanju smrti,

4. naknadni ispravci grešaka.

Članak 19.

Činjenica smrti prijavljuje se usmeno ili pismeno matičaru matičnog područja kojem pripada mjesto gdje je smrt nastupila ili gdje je umrlih nađen.

Činjenica smrti u prometnom sredstvu u kretanju kao i smrt koja je nastupila na mjestu prometne ili druge nesreće za koje je matično područje neodredivo, prijavljuje se matičaru matičnog područja kojem pripada mjesto gdje se umrli sahranjuje.

Članak 20.

Činjenica smrti mora se prijaviti nadležnom matičaru u roku tri dana od dana smrti odnosno od dana nalaska leša umrle osobe.

Ako je posebnim propisom određen za sahranu kraći rok od tri dana, činjenica smrti mora se prijaviti prije sahrane.

Članak 21.

Činjenicu smrti dužni su prijaviti članovi obitelji s kojima je umrli živio. Ako nema članova obitelji ili oni to ne mogu učiniti, činjenicu smrti dužne su prijaviti druge osobe s kojima je umrli živio ili drugi članovi obitelji koji su saznali za smrt, odnosno osobe u čijem je stana osoba umrla. Ako nema ni tih osoba, činjenicu smrti dužna je prijaviti osoba koja je prva saznala za smrt.

Činjenicu smrti za osobu koja je umrla u zdravstvenoj ustanovi, na službi u oružanim snagama Republike Hrvatske, kazneno-popravnoj ustanovi, hotelu, internatu ili drugoj ustanovi ili organizaciji dužna je prijaviti ustanova, nadležno zapovjedništvo oružanih snaga Republike Hrvatske ili organizacija u kojoj je osoba umrla.

Ako se činjenica smrti utvrđuje očevidom, tijelo koje provodi očevid dužno je činjenicu smrti prijaviti nadležnom matičaru.

Članak 22.

Pri prijavljivanju činjenice smrti mora se podnijeti potvrda o smrti koju izdaje liječnik ili druga osoba ovlaštena za utvrđivanje smrti, odnosno zdravstvena ustanova ako je osoba umrla u zdravstvenoj ustanovi.

Činjenicu smrti osobe čiji je leš nađen, matičar upisuje u maticu umrlih na temelju zapisnika o nalasku leša.

Članak 23.

Sahrana umrle osobe može se obaviti na temelju dozvole nadležnog tijela državne uprave i prije prijavljivanja činjenice smrti matičaru, ako prijavu nije bilo moguće podnijeti iz opravdanih razloga.

Članak 24.

Proglašenje nestale osobe umrlom i smrt dokazana u sudskom postupku, upisuje se u maticu umrlih na temelju pravomoćnog sudskog rješenja. Činjenica smrti prijavljuje se matičaru matičnog područja gdje je nestala osoba ima posljednje prebivalište, a ako nije imala prebivalište onda matičaru matičnog područja gdje je imala posljednje boravište.

Ako posljednje prebivalište ili boravište osobe iz stavka 1. ovog članka nije poznato ili je bilo u inozemstvu, činjenica smrti prijavljuje se matičaru matičnog područja kojem pripada mjesto rođenja te osobe. Ako je mjesto rođenja bilo u inozemstvu, činjenica smrti prijavljuje se matičaru matičnog područja na kojem je sjedište suda koji je donio rješenje.

Pravomoćno rješenje o proglašenju nestale osobe umrlom i rješenje o utvrđivanju činjenice smrti sud će dostaviti nadležnom matičaru u roku od 15 dana od dana pravomoćnosti.

III ZAJEDNIČKE ODREDBE

1) Temeljne ovlasti i obveze matičara

Članak 25.

Matičar upisuje u državne matice samo one činjenice i podatke koji su mu prijavljeni odnosno koje sadrži akt nadležnog tijela.

Upis u državnu maticu matičar je dužan izvršiti bez odgode.

Ako postoji osnovana sumnja da pojedini podaci koji se upisuju u državnu maticu nisu točni, matičar je prije upisa dužan provjeriti točnost tih podataka.

Članak 26.

Matičar je dužan izvršeni upis u državnu maticu pročitati osobi koja prijavljuje činjenice, odnosno svjedocima i to potvrditi u državnoj matici bilješkom.

Upis potpisuje osoba koja je prijavila činjenice i matičar, a druge osobe kad je to zakonom određeno.

Uskraćivanje potpisa matičar će ubilježiti u državnoj matici i o tome izraditi bilješku.

Članak 27.

Činjenice rođenja ili smrti prijavljene nakon 30 dana od dana kad su se dogodile, matičar smije upisati u državne matice na temelju rješenja županijskog odnosno gradskog ureda na čijem se području vodi državna matica u koju treba izvršiti upis.

Članak 28.

Ako državnu maticu u kojoj treba izvršiti naknadni upis vodi drugi matičar, matičar koji je izvršio upis dužan je u roku od tri dana od dana izvršenja upisa dostaviti izvadak iz državne

matice o izvršenom upisu matičaru koji vodi državnu maticu u kojoj treba izvršiti naknadni upis.

Ako se državna matica u kojoj treba izvršiti naknadni upis vodi u inozemstvu, matičar koji je izvršio upis dužan je u roku iz stavka 1. ovog članka dostaviti izvadak iz državne matice o izvršenom upisu Ministarstvu vanjskih poslova.

O svakom naknadnom upisu ili ispravku u izvorniku zaključene državne matice, matičar je dužan u roku od tri dana od izvršenog upisa, odnosno ispravka dostaviti županijskom odnosno gradskom uredu, koji čuva drugi primjerak državne matice, izvadak o izvršenom naknadnom upisu, odnosno ispravku radi unošenja u drugi primjerak državne matice.

O upisu rođenja, zaključenja braka ili smrti, te o promjeni podataka koji se sukladno propisima upisuju u evidenciju prebivališta, matičar je dužan u roku od tri dana od dana izvršenog upisa izvijestiti tijelo državne uprave koje vodi tu evidenciju.

Članak 29.

Matičar smije ispraviti greške koje je primijetio prije zaključenja upisa u državnu maticu.

Ispravljanje grešaka iz stavka 1. ovog članka matičar je dužan ovjeriti potpisom i pečatom u državnoj matici.

Članak 30.

Nakon zaključenja upisa, ispravke u državnu maticu matičar smije izvršiti na temelju rješenja županijskog, odnosno gradskog ureda na čijem području se vodi državna matica.

Ako je ispravke potrebno izvršiti i u drugim državnim maticama ili u drugom primjerku državnih matice ili u evidenciji prebivališta, matičar će o tome izvijestiti nadležna tijela državne uprave u roku od tri dana od dana ispravka.

Članak 31.

Matičar ima zamjenika koji u slučaju njegove spriječenosti ima sve ovlasti i obveze matičara.

Neposredan nadzor nad radom matičara obavlja županijski, odnosno gradski ured.

Članak 32.

Poslove s ovlastima matičara i druge upravne poslove osobnih stanja građana može obavljati državni službenik propisanog stupnja stručne spreme i odgovarajućeg usmjerenja koji ima položen stručni ispit za obavljanje tih poslova.

Članak 33.

Matičar i drugi državni službenici na upravnim poslovima osobnih stanja građana posebno su odgovorni za pravilno izvršavanje svih radnji u zakonom propisanim rokovima.

Matičar je posebno odgovoran za ispravno i uredno vođenje državnih matica.

Neizvršavanje obveza utvrđenih ovim zakonom teža je povreda službene dužnosti.

Članak 34.

O pokretanju postupka zbog teže povrede službene dužnosti protiv matičara i drugih državnih službenika na upravnim poslovima osobnih stanja građana potrebno je odmah izvijestiti Ministarstvo uprave.

Premještaj matičara i drugih državnih službenika na poslovima osobnih stanja građana bez njihove suglasnosti, a radi potrebe službe, može se izvršiti po odobrenju Ministarstva uprave.

Ministarstvo uprave može predložiti premještaj matičara i drugih državnih službenika na poslovima osobnih stanja građana radi potrebe službe ili radi negativnosti u radu utvrđenih u postupku nadzora.

2) Vrste upisa u državne matice

a) Temeljni upisi

Članak 35.

Temeljni upis je upis činjenice rođenja u maticu rođenih, upis zaključenja braka u maticu vjenčanih i upis činjenice smrti u maticu umrlih.

Za temeljni upis određene su u svakoj državnoj matici posebne rubrike.

Članak 36.

Ako zbog više sile ili drugih razloga pojedine činjenice i podaci temeljnog upisa nisu mogli biti upisani u državne matice u zakonom određenom roku, upis tih činjenica i podataka u državne matice može se izvršiti na temelju rješenja nadležnog županijskog, odnosno gradskog ureda.

Članak 37.

Prilikom temeljnog upisa, u posebnu rubriku državne matice upisuju se bilješke i primjedbe matičara bitne za temeljni upis, do njegova zaključenja. U istu rubriku upisuju se i svi ispravci koji se odnose na pogreške u temeljnom upisu uočene prije zaključenja temeljnog upisa.

Poslije zaključenja temeljnog upisa, matičar smije ispraviti jedino pogrešno upisan redni broj. Ovakav ispravak ne upisuje u rubriku za primjedbe.

b) Naknadni upisi i bilješke

Članak 38.

Naknadni upisi i bilješke su dopune i izmjene temeljnog upisa, a odnose se na činjenice koje su nastale ili su postale poznate nakon izvršenog temeljnog upisa.

Naknadni upisi bilješke su upisi i drugih činjenica koji se na temelju propisa moraju evidentirati u državnim maticama.

Članak 39.

Kao naknadi upisi u državne matice se unose i svi ispravci grešaka u izvršenim temeljnim ili naknadnim upisima.

Ispravak temeljnog ili naknadno upisa može se izvršiti samo na temelju rješenja nadležnog tijela.

Ako je za utvrđivanje pogrešno upisane činjenice u državnu maticu nadležno tijelo državne uprave, ispravak se upisuje na temelju rješenja županijskog odnosno gradskog ureda na čijem se području vodi državna matica.

c) Temeljni upis činjenica nastalih u inozemstvu

Članak 40.

Upis činjenica rođenja, zaključenja braka ili smrti hrvatskih državljana nastalih u inozemstvu obavlja se na temelju izvataka iz državne matice inozemnog tijela. Ovaj izvadak dužna je podnijeti stranka ako međunarodnim ugovorom nije predviđena obveza inozemnog tijela da izvratke iz državnih matica dostavlja nadležnom tijelu u Republici Hrvatskoj.

Iznimno, činjenica rođenja nastala u inozemstvu upisuje se u maticu rođenih na temelju rješenja nadležnog županijskog, odnosno gradskog ureda, ako se izvadak iz državne matice rođenih koju vodi inozemno tijelo nije mogao pribaviti na način uređen u stavku 1. ovog članka. Nadležni županijski, odnosno gradski ured donosi rješenje po zahtjevu stranke, a na temelju dokaza koje predloži stranka.

Članak 41.

Činjenice rođenja, zaključenja braka i smrti iz članka 40. ovog zakona upisuju se u državne matice i to:

1. rođenje – u maticu rođenih mjesta posljednjeg prebivališta roditelja djeteta u Republici Hrvatskoj, a ako ovoga nema ili nije poznato, ili roditelji imaju različito

prebivalište u Republici Hrvatskoj, u maticu rođenih mjesto posljednjeg prebivališta roditelja koji je podnio zahtjev za upis rođenja djeteta;

2. zaključenje braka – u maticu vjenčanih mjesta u kojem je posljednje zajedničko prebivalište bračnih drugova, a ko ovog nema ili nije poznato, u maticu vjenčanih mjesta posljednjeg prebivališta bračnog druga koji je podnio zahtjev za upis zaključenja braka;

3. smrt – u maticu umrlih mjesta posljednjeg prebivališta umrlog.

Ako se posljednje prebivalište osoba iz stavka 1. ovog članka nije moglo utvrditi, upis će se izvršiti u odgovarajuću državnu maticu mjesta njihova rođenja u Republici Hrvatskoj.

Ako se upis u državnu maticu ne može obaviti prema stavku 1. i 2. ovog članka, upis će se izvršiti u odgovarajuću državnu maticu Grada Zagreba.

3) Izvaci iz državnih matica i potvrde

Članak 42.

O činjenicama upisanim u državne matice izdaju se izvaci iz državnih matica i potvrde kao isprave trajne vrijednosti.

Izvaci iz državnih matica sadrže podatke koji su upisani u državne matice do vremena izdavanja izvataka.

U izvratku iz matice rođenih ne iskazuju se podaci o prirodnim roditeljima djeteta usvojenog sa srodničkim učinkom.

Potvrde koje se izdaju na temelju državnih matica sadrže pojedine podatke upisane u državne matice ili pojedine činjenice o osobnom stanju građana koje proizlaze iz tih podataka.

Članak 43.

Izvaci iz državnih matica i potvrde o pojedinim podacima ili o pojedinim činjenicama upisanim u državne matice izdaju se na zahtjev osoba koje imaju pravni interes.

Članak 44.

Pravo uvida u državne matice, u nazočnosti matičara dopustit će se osobi na koju se ti podaci odnose ili članovima uže obitelji ili usvojitelju odnosno skrbniku, a drugoj osobi samo kad ima za to na zakonu zasnovan pravni interes.

Uvid u spise i rješenja na temelju kojih je izvršen upis u državne matice dopustit će se samo onim osobama koje imaju za to neposredan i na zakonu zasnovan pravni interes.

Članak 45.

Nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih na temelju toga Zakona provodi Ministarstvo uprave.

Ministar uprave ovlašten je rješenjem odrediti prijepis državnih matrica za koje se u postupku nadzora utvrdi da se vode neuredno i neispravno.

IV KAZNENE ODREDBE

Članak 46.

Novčanom kaznom u dinarskoj protuvrijednosti od 10 do 120 DEM kaznit će se za prekršaj:

1. tko u propisanom roku ne prijavi rođenje djeteta (članak 12.) ili ne prijavi ime i prezime djeteta (članak 13.) ili ne prijavi smrt (članak 20);
2. tko sahranu umrle osobe bez dozvole nadležnog tijela izvrši prije prijavljivanja činjenice smrti matičaru (članak 23.).

Za prekršaj iz stavka 1. točke 1. ovog članka kaznit će se pravna osoba novčanom kaznom u dinarskoj protuvrijednosti od 50 do 300 DEM, a odgovorna osoba u pravnoj osobi kaznom u dinarskoj protuvrijednosti od 10 do 120 DEM.

Protiv učinitelja prekršaja iz stavka 1. točke 1. i 2. ovog članka neće se voditi postupak ako je prijavljivanje pravovremeno izvršila druga osoba.

Članak 47.

Novčanom kaznom u dinarskoj protuvrijednosti od 10 do 120 DEM kaznit će se za prekršaj osoba iz članka 33. ovog Zakona koja:

- u propisanim rokovima na izvršava upravne radnje utvrđene ovim Zakonom (članak 33. stavak 1.),
- državne matice ne vodi ispravno i uredno (članak 33. stavak 2.),
- povrijedi zaštitu podataka upisanih u državne matice dozvolom uvida ili izdavanjem isprava iz državnih matrica neovlaštenim osobama (članak 44.).

Članak 48.

Iznosi novčanih kazni iz članka 46. i 47. ovog Zakona revalorizirat će se po srednjem tečaju Narodne banke Hrvatske na dan naplate kazne.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 49.

Matične knjige koje su vođene do 09. svibnja 1946. godine odnosno do stupanja na snagu ovog Zakona, kao i izvaci iz matičnih knjiga i potvrde koje se izdaju na temelju tih

matičnih knjiga, imaju dokaznu snagu javnih isprava. Izvatke i potvrde iz matičnih knjiga daje nadležni matičar.

Izvaci iz matičnih knjiga diplomatsko konzularnih predstavništava i nadležnih tijela republika bivše SFRJ o činjenicama osobnih stanja hrvatskih državljana upisanim u matične knjige do 08. listopada 1991. godine i izdatim do istog dana, smatraju se javnom ispravom kojom se dokazuje činjenica rođenja, zaključenja braka ili smrti.

Na temelju isprave iz stavka 2. ovog članka, na zahtjev stranke rješenjem nadležnog županijskog odnosno gradskog ureda može se odobriti prijenos upisa u određene državne matice u Republici Hrvatskoj sukladno odredbama članka 40. i 41. ovog Zakona.

Zaključenje braka hrvatskih državljana pred diplomatsko konzularnim predstavništvima bivše SFRJ nakon 08. listopada 1991. godine, može se upisati u maticu vjenčanih u Republici Hrvatskoj na temelju sudske odluke o postojanju braka.

Članak 50.

Ako uslijed domovinskog rata u državnim maticama nisu upisane pojedine činjenice rođenja i smrti, na zahtjev zainteresirane osobe izvršit će se upis ovih činjenica u državne matice, ako su one utvrđene potvrdom državnog tijela Republike Hrvatske, nadležnog zapovjedništva oružanih snaga Republike Hrvatske, nadležnog zapovjedništva oružanih snaga Republike Hrvatske ili javne ustanove (crvenog križa, bolnice i sl.), koje su oni izdali na temelju svojih knjiga i evidencija. Upis će se izvršiti na temelju rješenja nadležnog županijskog odnosno gradskog ureda.

Članak 51.

Ako su državne matice uništene ili nestale, moraju se obnoviti bez odgode. Prije donošenja odluke o obnavljanju državnih matica potrebno je utvrditi koje su državne matice uništene ili nestale, za koja godišta i za koja matična područja.

Obnavljaju uništenih ili nestalih državnih matica obavlja županijski, odnosno gradski ured.

Članak 52.

U postupku obnavljanja državnih matica, županijski odnosno gradski ured utvrđuje isključivo postojanje upisa određene činjenice u uništenoj ili nestaloj državnoj matici i podatke koji su bili upisani.

U svrhu obnavljanja državnih matica građani, tijela državne uprave i druge pravne osobe dužni su dati podatke o izvršenim upisima u uništenim ili nestalim državnim maticama koji su im poznati ili o tome posjeduju javnu ispravu.

Članak 53.

Ovlašćuje se ministar uprave da donese propis o vođenju i čuvanju državnih matica i spisa, o pravu uvida u državne matice i spise, o načinu izdavanja izvadaka i potvrda na

temelju državnih matica i obnavljanju uništenih ili nestalih državnih matica, te da propiše obrasce državnih matice, registra, izvadaka i potvrda koje se izdaju na temelju državne matice.

Ministar uprave određuje cijenu obrasca izvadaka i potvrda iz državnih matica koju snovi podnositelj zahtjeva.

Ministar zdravstva uz suglasnost ministra uprave propisat će obrazac potvrde o smrti.

Ravnatelj Državnog zavoda za statistiku propisat će obrasce za potrebe statistike s napatkom za njihovo ispunjavanje.

Članak 54.

Propise iz članka 53. ovog zakona nadležni dužnosnici dužni su donijeti u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do određivanja matičnih područja sukladno članku 3. ovog Zakona, državne matice vodit će se prema matičnim područjima određenim odlukama bivših općinskih skupština.

Arhivi koji čuvaju državne matice dužni su ustupiti ih Hrvatskom državnom arhivu u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovog Zakona.

Državni službenici iz članka 32. ovog Zakona bez odgovarajućeg stručnog ispita obvezni su položiti posebni dio stručnog ispita na kojem se utvrđuje osposobljenost za obavljanje poslova matičara odnosno upravnih poslova osobnih stanja građana u roku od godinu dana od početka primjene ovog Zakona.

Članak 55.

Do 31. prosinca 1993. godine primjenjivat će se odredbe Uputstva o vođenju matičnih knjiga i načinu upisa usvojenja ("Narodne novine", broj 47/75, 46/79), Pravilnika o obrascima matičnih knjiga, registra matinih knjiga, izvoda iz matičnih knjiga i uvjerenja koja se izdaju na osnovi matičnih knjiga ("Narodne novine", broj 45/75, 42/81), Pravilnika o obrascima za dostavljanje statističkih podataka organima statističke službe ("Narodne novine", broj 31/75, 50/81, 12/83) i Pravilnika o obrascu potvrde o smrti ("Narodne novine", broje 28/75).

Članak 56.

Danom početka primjene ovog Zakona prestaje važiti Zakon o matičnim knjigama ("Narodne novine", broj 54/74, 40/81, 47/89, 47/90, 39/92, i 26/93), a postupci pokrenuti na temelju toga Zakona dovršit će se prema odredbama ovog Zakona.

Članak 57.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dna od dana objave u "Narodnim novinama", a primjenjuje se od 1. siječnja 1994. godine.